

so v takih stavkih, primerno izrazovali; naj se tedaj bolj po izgledih napeljujejo in oserčujejo, da prav občutljivo berejo.

Poglejmo tedaj! ktere napake so rade v obče in posamezno pri naglaševanju, — kako se odvrtačujejo in odpravljajo, in kako se napeljuje do pravega in pametnega naglaševanja.

Dobremu naglaševanju ravna nasproti, kdor prenizko ali tako bere, kakor da bi godel, ali kdor preveč glasno in previsoko bere. Poslednje se morda naj bolj pogosto nahaja. Oboje, posebno pa poslednje, obtežuje, da se glas ne more premenjevati, zviševati in zniževati, in pripelje k jednoglasnosti ali monotonu. To je toliko neprijetnejše, ako zvišani navkreber izpeljani glas pri vsaki piki kar na enkrat pade. Ako se pesmi tako berejo, jih človek poslušati ne more. Večkrat se sliši, da se glas enako valovom zmirom povzdiguje in znižuje, in na zapadek in ločnice se nič ne porajta. V spodnjem razredu, kjer otroci besede in gole stavke pobirajo, se navadijo zopernega enoglasnega branja, ker zloge v besedi in besede v stavku enakomerno izrekujejo. Tako postane glas tudi za naprej okoren in nevreten. Če pa vendar tako napčno naglaševanje ni splošno v šoli, se pa vendar vselej primeri, da imajo posamezni učenci to napako.

(Dalje prih.)

Tečno učilo.

K a z a v n i p o d u k.

Prebivališčina okolica.

S n o v a. Vert, polje, njiva, travnik, steza, cesta, gojzd, hrib, gora, dolina, studenec (vir, vrelec), potok, reka, mla-ka, močvirje, jezero, morje.

U č b a. V vasi je večidel pri vsaki hiši vert, kateri je z zidom, z lesenim, ali z živim plotom ograjen. Na vertu se prideluje zelenjava, drevesa in tudi cvetice. Na vertu koplje vertnar z motiko in lopato, in seje seme ali sadi sadike. Kadar je suša, se mora cveticam, sadikam in drevescom prillivati, da se ne posuše. — Polje je obdelana zemlja, kjer so njive. Kaj rase vse na polji? Kdo dela na polji? Kdaj je na polji naj več dela? Kdaj je na polji veselo? Kaj polju škoduje? —

Njiva ima kraje in razore. Na njivi raste žito, sočivje, klaja, lan i. t. d. Kdaj sejejo? Kdaj žanjejo? Bog dá, da na polji raste in sad rodi. Bodimo mu hvaležni za to! — Travnike ne obdelujejo tako, kakor verte in njive; na travnikih ni toliko dela, kakor na polji. Kaj raste na travnikih? — Po stezah in cestah hodimo od enega kraja do drugega. Stezé so ozke, po katerih peš hodimo; po cesti pa se tudi vozimo. Po železnih cestah so železni kolovozi vloženi, po katerih sopar hitro dervi težke vozove z ljudmi in z blagom. — V gojzdu je drevje bolj gosto kakor na kakem vertu. Gojzdne drevesa dajo večidel samo les za kurjavo in mnogo drugo rabo. Imenujte nekatere gojzdne drevesa! V gojzdu živi divjaščina. — Zemlja ni povsod tako ravna kakor voda; v nekterih krajih je bolj visoka ali bolj nizka. Hribje (homci) in gore se vzdigujejo nad okolico. Hribi so majhne gore. Hribi in gore imajo imena. Imenujte mi nekatere bližnje hribe! — Gora je bolj visoka kakor hrib. Gore se večidel skupej derže in so z gojzdi obraščene, ali pa so skalnate pečine. Ako smo na hribu ali na gori, dalječ okrog vidimo. Imenujte gore, katere poznate! Daljne gore se nam vidijo modre. Po nekterih gorah tudi ljudje prebivajo. — Med hribi in gorami so doline. Ljudje naj raje prebivajo v dolinah; zakaj? — V nekterih krajih teče voda iz zemlje; pravimo, da je to studenec ali vrelec. Studenčnica je zdrava pijača, če nismo vroči ali spehani. — Voda teče v potokih in rekah naprej. Reka ima več vode, kakor potok. Potoki so tedaj majhne vode, reke pa večje. Potoki in reke imajo imena. Imenujte nekatere potoke in reke! Po večjih rekah veslajo tudi čolni. Potoki in reke gonijo mline. Čez potoke in reke so bervi in mostovi; zakaj? — Mlaka je plitva stoječa voda, in ni zdrava. Kadar je suša, se mlaka posuši. Ktere živali so v mlakah? — Močvirje je večidel mokra zemlja. — Velika stoječa voda na sredi suhe zemlje je jezero. Kdo vé, kje je kako jezero? Velika voda, koja vso zemljo obdaja, se imenuje morje. Morje ni vselej in povsod enako pokojno, ker vsaki dan po šest ur višje prihaja in zopet šest ur nižje pada. Tudi vetrovi in viharji morje nepokojno in valove delajo. Zato je vožnja po morji velikrat zelo nevarna. Pregovor pravi: Kdor moliti ne zna, naj se na morje podá. Morska voda je slana in težja kakor druge vode.